

Desatero pražského cestujícího

aneb

Jak užívat služeb MHD ke vzájemné spokojenosti

4. Cestování s dětmi

"Nejlepším způsobem výchovy dětí ke skutečně kulturnímu způsobu cestování je správný příklad a jeho následné vysvětlení."

Přiznáváme, že našimi nejděčnějšími zákazníky jsou děti. Z každé technické zajímavosti, kterou dospělí mají bez povšimnutí, jsou u vytržení, kdejaká událost v městské dopravě je uvádí v úžas a vůbec nejvíce ze všech oceňují zavádění různých novinek v našich dopravních zařízeních. Vždyť pro koho jiného je největším každodenním dobrodružstvím bedlivé sledování práce řidiče tramvaje či autobusu! Věnujeme-li následující prostor právě dětem a jejich přepravě, činíme tak se zvláštní důkladností. Cítíme, že zvláště v dnešní době je potřeba neustále zdůrazňovat hodnotu výchovy budoucích generací a rádi bychom k ní také přispěli. Hlavní díl odpovědnosti leží samozřejmě na rodičích, a právě proto je naším cílem oslovit všechny, jimž není lhostejný osud jejich potomků. Věříme, že ve vzájemné spolupráci vychováme takové generace, pro něž bude nejen jízda hromadnou dopravou manifestací jejich slušnosti a odpovědnosti.

Jaký je tedy nejlepším způsob výchovy dětí ke skutečně kulturnímu způsobu cestování městskou hromadnou dopravou? Zřejmě nejúčinnějším způsobem je příklad. To, co dělají rodiče, považuje dítě takřka za svaté a dělá to též, aniž by rozlišovalo, zda je to dobré nebo špatné. Dávají-li rodiče při nástupu přednost vystupujícím, bude tak činit jejich dítě také, pustí-li rodiče sednout osobu se sníženou pohyblivostí, dočkáme se stejné reakce i u jejich potomka. Nemělo by však zůstat u pouhých příkladů, dětem je třeba vždy podat vysvětlení, proč jsme se zachovali tak, jak jsme se zachovali. Zvědavější ratolesti se na to zeptají samy, těm zamlklejším se to musí říci bez jejich dotazu. Důležité je, aby naši odpovědí bylo opravdové vysvětlení a ne pouze opisné odseknutí, že "se to tak prostě dělá". Ostatně s formulováním odpovědí na složitější otázky týkající se přepravy cestujících by všem měly pomoci jednotlivé body našeho Desatera.

Takže to vlastně není nijak složité, stačí, aby byli rodiče ke svému potomkovi patřičně všímací a dávali mu dobré příklady. Ano, vypadá to vcelku jednoduše, skutečnost však ukazuje, že ne vždy je všímacost ku prospěchu věci. Ilustrujme si to na příkladu, jichž se v Praze denně odehrají desítky a stovky. Do plně obsazeného dopravního prostředku nastoupí dospělá osoba s malým dítětem. Jeden z pasažérů se ochotně zvedne ze svého místa a nabídne je k dispozici. Nastoupivší cestující usadí na sedadlo dítě a sám zůstane stát. "Co je na tom špatného?", ptáte se. Špatný je přístup cestujícího s dítětem. Správně se měl tento cestující usadit sám a dítě - pokud je skutečně malé - si měl vzít na klín. Je-li dítě odrostlejší, měl je nechat stát vedle sedadla. Tím, jak se zachoval, totiž poskytl dítěti špatný příklad: dítě nabude dojmu, že má přednost sedět před staršími, že starší osoba může ve vozidlech stát, kdežto mladší sedět. S tímto přesvědčením pak dítě vyrůstá a jeho názor lze jen těžko vykořenit. Vyčítají-li dnes někteří z nás mladým lidem, že nepouštějí starší cestující sednout, měli by se také zamyslet, zda tomu nezavdali příčinu až příliš útlocitnou výchovou. Předpokladem odpovědnosti je samostatnost, a proto bychom i ji měli našim dětem vštěpovat.

Neměla by se zde připomenout i základní pravidla pro přepravu těch úplně nejmenších, tj. pro přepravu dětí v dětských kočárkách? To není špatný nápad. Začneme nástupem. S kočárkem nastupujeme pouze do dveří označených piktogramem s kresbou kočárku a to vždy s vědomím řidiče (rovněž o výstupu musí být řidič příslušným tlačítkem informován). Vyhrazené plošiny nalezneme u každého dopravního prostředku jinde: u většiny tramvají úplně vzadu, u článkových tramvají ve středním článku vozu, autobusy je mívají - v závislosti na typu autobusu - vzadu nebo uprostřed. V metru je přeprava kočárků povolena na libovolné plošině, s ohledem na přepravu jízdních kol v metru však nedoporučujeme využívat zadní plošinu posledního vozu soupravy. Na vyhrazené plošině uvnitř vozu povrchové dopravy umístíme kočárek rovnoběžně s boční stěnou dopravního prostředku. To má hned dvě výhody: jednak kočárek nezasahuje do středu vozidla a nebrání tak volnému průchodu a také je - v případě prudkého zabrzdění vozidla - mnohem menší šance překlopení kočárku, než kdyby stál kolmo ke stěně. Nutný je ovšem předpoklad zabezpečení kočárku proti popojíždění, nejlépe jeho vlastní brzdou.

